

คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัด สมุทรปราการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Quality of Working life of Industrial Workers in Samut Prakan Province Affected by Coronavirus Disease 2019 Situation

วันที่รับบทความ: 29 กันยายน 2566

กิตติ กอบัวแก้ว¹

วันที่แก้ไขบทความ: 19 ตุลาคม 2566

ประสิทธิ์ ภูสมมา²

วันที่ตอบรับบทความ: 24 ตุลาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามและแนวคำถามเพื่อสนทนากลุ่ม มีความเชื่อมั่นที่ 0.96 นำไปใช้กับแรงงานเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบระดับมาก ใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) การทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 3) ความเป็นประโยชน์ต่อสังคม 4) จังหวะชีวิต 5) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 6) โอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง 7) สิทธิส่วนบุคคล และ 8) สภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ พบว่า แรงงานกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต่างกันได้รับผลกระทบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงาน คือ ปัจจัยตัวบุคคล ปัจจัยพฤติกรรมองค์กร ปัจจัยการทำงานกลุ่มและปัจจัยด้านกฎหมาย และมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์อยู่ที่ร้อยละ 41.30

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงาน แรงงานภาคอุตสาหกรรม สมุทรปราการ ไวรัสโคโรนา 2019

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
e-mail: kitti.k@dru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการระบบราง คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
e-mail: prasit.p@dru.ac.th

Quality of Working life of Industrial Workers in Samut Prakan Province Affected by Coronavirus Disease 2019 Situation

Received: September 29, 2023

Revised: October 19, 2023

Accepted: October 24, 2023

Kitti Korbuakaew¹

Prasit Phoosomma²

Abstract

The study aimed to investigate, compare, and analyze the factors that influence the quality of working life of industrial workers affected by the coronavirus 2019. By examining concepts, theories, and factors that affect the quality of working life as information to create questionnaires and questions for group discussions with a reliability of 0.96 that apply to workers in specific, severely affected industrial groups. Using statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, one-sided variance, and multiple regression analysis. It was found that the working lives of industrial workers are moderately affected. Below is the order of impact, from greatest to least. 1) Adequate and fair pay, 2) Social integration in the work organization, 3) The social relevance of working life, 4) Work and the overall living environment, 5) Future opportunities for continuous growth and security, 6) Immediate opportunities to use and develop human skills, 7) Constitution in the work organization, and 8) Safe and healthy working conditions. When comparing the quality of working life of employees by affected industry groups, it was found that employees in different industry groups were significantly affected at the 0.01 level. The factors used to predict the quality of work life were personal organizational behavior factors, group work factors, and legal factors and the efficiency of prediction was 41.30 percent.

Keywords: Quality of Work Life, Industrial Workers, Samut Prakan, Coronavirus 2019

---

¹ Asst.Prof.Dr., Industrial management Program, Faculty of Science and Technology, Dhonburi Rajabhat University.
e-mail: kitti.k@dru.ac.th

² Asst.Prof.Dr., Railway System Management Engineering Program, Faculty of Science and Technology, Dhonburi Rajabhat University.
e-mail: prasit.p@dru.ac.th

บทนำ

การทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมภาคอุตสาหกรรม คาดกันว่ามนุษย์ได้ใช้เวลาถึงหนึ่งในสามของชีวิตเป็นอย่างน้อยอยู่ในโรงงานหรือสำนักงาน และยังเชื่อว่าในอนาคตอันใกล้นี้ มนุษย์จำเป็นต้องใช้เวลาของชีวิตเกี่ยวข้องกับการทำงานเพิ่มขึ้นไปอีก การทำงานต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดคุณภาพชีวิตการทำงานในเรื่องของสภาพความเป็นอยู่ของผู้ปฏิบัติงาน การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้เข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร บุคคลที่มีคุณภาพชีวิตการทำงานต้องมีข้อบ่งชี้ใน 8 ด้านเป็นเกณฑ์ (Walton, 1973, pp. 12-16) ดังนี้ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม เพราะค่าตอบแทนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพชีวิตการทำงานได้ ซึ่งความต้องการนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมีชีวิตรอด 2) ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ โดยที่ผู้ปฏิบัติงานควรจะอยู่ในสภาพแวดล้อมทางด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อมของการทำงานที่ป้องกันอุบัติเหตุและไม่เกิดผลเสียต่อสุขภาพและปลอดภัย 3) ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน เพราะงานที่ผู้ปฏิบัติได้รับมอบหมายจะมีผลต่อการคงไว้ และการขยายความสามารถของตนเองให้ได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ มีแนวทางหรือโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น 4) ด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถทำหน้าที่โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เป็นการที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าตนเองมีคุณค่า สามารถปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้ มีการยอมรับและร่วมมือกันทำงานด้วยดี 6) ด้านสิทธิส่วนบุคคล การบริหารจัดการที่ให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีสิทธิในการปฏิบัติตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมายและแสดงออกในสิทธิซึ่งกันและกัน บุคคลต้องได้รับการเคารพในสิทธิส่วนตัว 7) ด้านจังหวะ การที่บุคคลจัดเวลาในการทำงานของตนเองให้เหมาะสม มีความสมดุลกับบทบาทชีวิตของตนเอง ครอบครัว และกิจกรรมอื่น ๆ และ 8) ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นกิจกรรมของการทำงานที่ดำเนินไปในลักษณะที่ได้รับผิดชอบต่อสังคม แต่เมื่อมีเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แพร่ระบาดไปทั่วโลก ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีรายงานผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงได้ออกมาตรการที่หลากหลายเพื่อรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวด้วยความฉับไว ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางสาธารณสุข การคุ้มครองทางสังคม หรือนโยบายการคลัง มาตรการทางสาธารณสุขที่เข้มงวดและเร่งด่วนนี้สามารถควบคุมจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีจำนวนน้อยเป็นผลสำเร็จ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุข บรรเทาความทุกข์ยากและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจในเขตจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดในเขตภาคกลางในปี 2564 หดตัวลง ซึ่งเป็นผลมาจากการยกระดับมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับมาก ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมรถยนต์ กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเลียม กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า กลุ่มอุตสาหกรรมยางรถยนต์ กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องหนัง (ศิริระประภา เอื้อวิวัฒน์สกุล, 2563,

หน้า 2) ทั้งนี้ ภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ต้องแบกรับภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผ่านไปยังผู้บริโภคได้ค่อนข้างจำกัดจากกำลังซื้อที่ยังอยู่ในระดับต่ำและการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้น สำหรับการจ้างงานและการลงทุนยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ ภาคบริการและการท่องเที่ยวหดตัวจากระยะเดียวกับปีก่อน จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่รุนแรงและกระจายเป็นวงกว้างมากขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยต้องศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานและมีแนวทางใดบ้างที่จะช่วยในการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมให้ดีขึ้น ทั้งยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานภาคอุตสาหกรรมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แรงงานที่ทำงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวนทั้งสิ้น 681,260 คน แบ่งออกเป็นแรงงานที่ทำงานภายนอกนิคมอุตสาหกรรมจำนวน 596,235 คน และแรงงานที่ทำงานอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมจำนวน 85,025 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบระดับมาก รวมทั้งสิ้น 800 คน ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานภายนอกนิคมอุตสาหกรรม 400 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานภายในเขตนิคมอุตสาหกรรม 400 คน (Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบระดับมาก โดยกำหนดให้จำนวนของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มตามสัดส่วนของประชากรที่เป็นแรงงานในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม รวมทั้งสิ้น 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และความเหมาะสมกับงานวิจัยและเพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขอบเขต กรอบแนวคิด ประโยชน์ของการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถาม เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งมีรายละเอียดที่ใช้ในการกำหนดลักษณะของแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ความรู้สึกหรือการรับรู้ที่เกิดขึ้นหลังมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีทั้งข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบและมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของ ลิเคิร์ท (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552, หน้า 77) ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านตัวบุคคล 2) ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีม 3) ปัจจัยด้านการจัดการองค์การ และ 4) ปัจจัยด้านกฎหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ของค่าน้ำหนักของการประเมินออกเป็น กระทบมาก กระทบปานกลาง กระทบน้อย และไม่กระทบ ตอนที่ 4 คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยกำหนดข้อชี้ทั้ง 8 ด้าน ตามทฤษฎีของ วอลตัน (1973, pp. 12-16) ได้แก่ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3) ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 4) ด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง 5) ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 6) ด้านสิทธิส่วนบุคคล 7) ด้านจังหวะชีวิต และ 8) ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีข้อคำถามจำนวน 37 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดเกณฑ์ของค่าน้ำหนักของการประเมินออกเป็น กระทบมาก กระทบปานกลาง กระทบน้อย และไม่กระทบ ตอนที่ 5 แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of item objective congruence: IOC) มากกว่า 0.5 และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างและนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (cronbach alpha coefficient) ปรากฏผลได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

2. แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีรายละเอียดที่ใช้ในการกำหนดลักษณะข้อคำถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นการสนทนากลุ่มในประเด็นข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการสนทนาซึ่งเป็นตัวแทนการวิจัย ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงาน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านตัวบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 2) ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 3) ปัจจัยด้านการจัดการองค์การที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน และ 4) ปัจจัยด้านกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ

ชีวิตการทำงาน ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม เป็นการสนทนากลุ่มในประเด็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้เข้าร่วมการสนทนา โดยทั้งแบบสอบถามและแนวคำถามได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (COA No.004/2565, REC No.526635) และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถาม คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ประสานงานกับโรงงานภาคอุตสาหกรรม เฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบระดับมาก ทั้งแรงงานในเขตนิคมและภายนอกเขตนิคม สามารถเก็บแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 800 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
2. การสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้จัดการประชุมสัมมนาเพื่อสนทนากลุ่มจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำนวน 12 คน เฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบระดับมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลขแล้วบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงแบบที (independent samples T-Test) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of Variance: ANOVA) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Liner Regression) แบบขั้นตอนเดียว (Enter) ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สรุปผลของข้อมูลจากการสนทนากลุ่มด้วยการถอดข้อความออกมาเป็นบทสนทนา ทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความหมายในลักษณะของการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับแรงงานที่ทำงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ เฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับมาก

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26 ปี ถึง 30 ปี สภาพการจ้างงานเป็นลูกจ้างรายเดือนและปฏิบัติงานอยู่ฝ่ายผลิต/บริการ มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานที่ตั้งโรงงานอยู่ทั้งในและนอกเขตนิคม

อุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ ระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 4 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรม
รถยนต์

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน

ตารางที่ 1 ระดับของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับของผลกระทบ
1. ปัจจัยด้านตัวบุคคล	3.03	0.79	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีม	2.91	0.80	ปานกลาง
3. ปัจจัยด้านการจัดการองค์การ	2.98	0.77	ปานกลาง
4. ปัจจัยด้านกฎหมาย	2.97	0.82	ปานกลาง
รวม	2.96	0.65	ปานกลาง

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน พบว่า ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ
ชีวิตการทำงานในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการ
ทำงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 รองลงมา คือ ปัจจัยด้าน
การจัดการองค์การ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 น้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีม มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 2.91

1.3 คุณภาพชีวิตการทำงานที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 2 ระดับของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ได้ผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คุณภาพชีวิตการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของผลกระทบ
1. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	2.98	0.65	ปานกลาง
2. ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	2.78	0.76	ปานกลาง
3. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	2.81	0.72	ปานกลาง
4. ด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง	2.81	0.73	ปานกลาง
5. ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	2.86	0.79	ปานกลาง
6. ด้านสิทธิส่วนบุคคล	2.80	0.75	ปานกลาง
7. ด้านจังหวะชีวิต	2.85	0.77	ปานกลาง
8. ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม	2.86	0.80	ปานกลาง
รวม	2.86	0.61	ปานกลาง

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 คุณภาพชีวิตการทำงานที่ได้ผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานได้ผลกระทบจากสถานการณ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 โดยคุณภาพชีวิตการทำงานที่ได้รับผลกระทบซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 รองลงมา คือ ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 น้อยที่สุด คือ ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78

1.4 การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงาน จำแนกตามเพศและฝ่ายงาน

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D	t	Sig.
1) จำแนกตามเพศ					
เพศชาย	595	2.79	0.60	-4.554	0.000**
เพศหญิง	205	3.02	0.67		
2) จำแนกตามฝ่ายงาน					
ฝ่ายสำนักงาน	244	2.98	0.61	3.844	0.000**
ฝ่ายผลิต/บริการ	556	2.80	0.60		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม จำแนกตามเพศ และฝ่ายงาน พบว่า 1) แรงงานเพศชายและแรงงานเพศหญิงได้รับผลกระทบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่แรงงานเพศหญิงจะได้รับผลกระทบมากกว่าแรงงานเพศชาย และ 2) แรงงานที่มีตำแหน่งงานต่างกันได้รับผลกระทบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยฝ่ายสำนักงานจะได้รับผลกระทบมากกว่าฝ่ายผลิต/บริการ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานจำแนกตามอายุ รายได้ กลุ่มอุตสาหกรรม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
3) จำแนกตามอายุ					
ระหว่างกลุ่ม	6.307	5	1.261	3.377	0.005*
ภายในกลุ่ม	296.613	794	0.374		
รวม	302.921	799			
4) จำแนกตามรายได้					
ภายในกลุ่ม	298.445	796	0.375	3.979	0.008*
รวม	302.921	799			
ระหว่างกลุ่ม	4.476	3	1.492		
5) จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม					
ระหว่างกลุ่ม	10.441	7	1.492	4.039	0.000**
ภายในกลุ่ม	292.480	792	0.369		
รวม	302.921	799			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม จำแนกตามอายุ รายได้ กลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า 3) แรงงานที่มีอายุต่างกันได้รับผลกระทบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่แรงงานที่มีอายุมากกว่า 45 ปีจะได้รับผลกระทบมากกว่า แรงงานที่มีอายุ 18-25 ปี 26-30 ปี และ 31-35 ปี 4) แรงงานที่มีรายได้ต่างกันได้รับผลกระทบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 5) แรงงานที่กลุ่มอุตสาหกรรมต่างกันได้รับผลกระทบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม

ตารางที่ 5 การพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงาน

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของ แรงงาน	b	Beta	t	Sig.
ปัจจัยด้านตัวบุคคล (X_1)	0.179	0.230	6.260	0.000**
ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีม (X_2)	0.109	0.143	3.941	0.000**
ปัจจัยด้านการจัดการองค์การ (X_3)	0.239	0.300	8.015	0.000**
ปัจจัยด้านกฎหมาย (X_4)	0.077	0.102	2.933	0.003*

R^2 ที่ปรับแล้ว 0.413

ค่าคงที่ 1.057

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 การพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานพบว่า ทุกปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านพฤติกรรมองค์การ ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีม และปัจจัยด้านกฎหมายสามารถใช้พยากรณ์และอธิบายความแปรปรวนของระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมได้ร้อยละ 41.30 จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นสามารถเขียนในรูปสมการและสามารถพยากรณ์ผลการวิจัยได้ ดังนี้

$$\hat{y} = 1.057 + 0.179(x_1) + 0.109(x_2) + 0.239(x_3) + 0.077(x_4)$$

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ($\hat{y}$) มีค่าคงที่เท่ากับ 1.057 เมื่อภาคอุตสาหกรรมได้เพิ่มปัจจัยทั้ง 4 ด้านขึ้น 1 หน่วย จะมีผลให้แรงงานภาคอุตสาหกรรมมีคุณภาพชีวิตการทำงาน 1.661 หน่วย ($1.057+0.179+0.109+0.239+0.077$)

2. ปัจจัยด้านตัวบุคคล (X_1) เมื่อภาคอุตสาหกรรมได้ควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้มีค่าคงที่แล้วและได้เพิ่มปัจจัยด้านตัวบุคคลขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้แรงงานภาคอุตสาหกรรมมีคุณภาพชีวิตการทำงานดีเพิ่มขึ้น 0.179 หน่วย

3. ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีม (X_2) เมื่อภาคอุตสาหกรรมได้ควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้มีค่าคงที่แล้วและได้เพิ่มปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีมขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้แรงงานภาคอุตสาหกรรมมีคุณภาพชีวิตการทำงานดีเพิ่มขึ้น 0.109 หน่วย

4. ปัจจัยด้านการจัดการองค์การ (X_3) เมื่อภาคอุตสาหกรรมได้ควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้มีค่าคงที่แล้วและได้เพิ่มปัจจัยด้านการจัดการองค์การขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้แรงงานภาคอุตสาหกรรมมีคุณภาพชีวิตการทำงานดีเพิ่มขึ้น 0.239 หน่วย

5. ปัจจัยด้านกฎหมาย (X_4) เมื่อภาคอุตสาหกรรมได้ควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้มีค่าคงที่แล้วและได้เพิ่มปัจจัยด้านกฎหมายขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้แรงงานภาคอุตสาหกรรมมีคุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น 0.077 หน่วย

2. สรุปผลการวิจัยที่ได้จากการสัมมนากลุ่มกับแรงงานที่ทำงานภาคอุตสาหกรรมเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบระดับมาก

ผลของการสัมมนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้เข้าร่วมการสัมมนาส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นลูกจ้างรายเดือน ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมรถยนต์ ปิโตรเลียม เหล็กและเหล็กกล้า ยางรถยนต์ เครื่องปรับอากาศ สิ่งทอ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และเครื่องหนัง รวม 12 คน เห็นว่า 1) ปัจจัยด้านตัวบุคคลส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม ทำให้โรงงานมีคำสั่งในการผลิตสินค้าลดลง เนื่องจากสถานการณ์โควิดที่ทำให้การค้าการขายของบริษัทที่เคยมีคำสั่งการผลิตกับโรงงานได้รับผลกระทบ มียอดการขายที่ลดลง 2) ปัจจัยด้านการทำงานกลุ่มและทีมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากในการทำงานในโรงงานย่อมต้องมีการติดต่อสื่อสารเพื่อให้การดำเนินการการผลิตเป็นไปตามคำสั่งการผลิตของลูกค้า มีการใช้วัสดุุดิบที่มีความถูกต้องตรงตามรูปแบบมีกระบวนการผลิตที่มีมาตรฐาน การควบคุมการผลิตที่ได้คุณภาพ มีการตรวจสอบเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการผลิต ปัจจุบันโรงงานก็มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้การสื่อสาร เช่น การติดตามการผลิตโดยใช้วิดีโอคอล (video call) เพื่อให้ได้ยินทั้งเสียงและสามารถเห็นทั้งภาพ การประชุมหารือโดยใช้การประชุมทางไกล ทั้งได้ยินเสียงและเห็นภาพ ซึ่งมีโปรแกรมที่ทันสมัยและใช้กันอยู่ แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้การดำเนินงานในโรงงานนั้นมีประสิทธิภาพอย่างสูงได้ 3) ปัจจัยด้านการจัดการองค์การส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม คำสั่งผลิตสินค้าลดลงส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตและทำให้มีต้นทุนการผลิตสินค้ามากขึ้น โรงงานไม่สามารถดำเนินกิจการได้ตามแผนงานที่ตั้งไว้ ทำให้ต้องมีการปรับแผนการดำเนินงานเพื่อให้โรงงานสามารถอยู่รอดได้โดยการลดต้นทุนในการผลิต ซึ่งต้องมีแนวคิดในการปรับปรุงรูปแบบของการผลิตสินค้า หรือการวางแผนในการพัฒนาตัวสินค้าเพื่อให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า พัฒนาแนวคิดด้านการตลาดเพื่อเพิ่มยอดคำสั่งการผลิตสินค้า การส่งมอบสินค้าให้ตรงตามเวลา และ 4) ปัจจัยด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงงานซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะเรื่องการเดินทางเข้าไปโรงงานมีด่านตรวจมากทำให้ไม่สามารถทำเวลาในการเดินทางได้ตามปกติ การเดินทางข้ามจังหวัดเพื่อไปนำเสนองานให้กับลูกค้า ทำให้เสียเวลาในการเดินทางมากขึ้น และในบางพื้นที่ไม่สามารถเดินทางไปได้

อภิปรายผลวิจัย

จากผลของการวิจัย คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในภาพรวมแรงงานภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับของผลกระทบจากมากไปหาน้อยเป็นดังนี้ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 3) ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม 4) ด้านจังหวะชีวิต 5) ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 6) ด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง 7) ด้านสิทธิส่วนบุคคล และ 8) ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ เนื่องมาจากรายได้ที่เป็นเงินเดือนหรือค่าครองชีพไม่เพียงพอในแต่ละเดือน สวัสดิการต่าง ๆ ในโรงงานลดน้อยลง การจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสมขาดการสนับสนุนในเรื่องของการตรวจสุขภาพประจำปีของแรงงาน โรงงานไม่ส่งเสริมในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการกระบวนการทำงาน รวมถึงมาตรการทางกฎหมายของภาครัฐที่มุ่งป้องกันและควบคุม फैาระวังมาก สอดคล้องกับ สุพัตรา รุ่งรัตน์, ชูลีพิภร์ มาไซ และยุทธนา กาเต็ม (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา พบว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่เชื่อมั่นในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข แนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยการช่วยเหลือเงินเยียวยา การส่งเสริมสร้างอาชีพ การใช้มาตรการช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าครองชีพ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยในการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดต้องหยุดชะงักลง ซึ่งเป็นไปตามมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของแต่ละประเทศ จากมาตรการล็อกดาวน์ที่เข้มข้น ส่งผลชัดเจนถึงจำนวนผู้ติดเชื้อที่อยู่ในระดับไม่สูงมากนัก แต่ในมิติของเศรษฐกิจแน่นอนว่ามาตรการล็อกดาวน์ที่เข้มข้นของรัฐบาลในช่วงไม่กี่เดือนได้สร้างความเสียหายกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งภาคการท่องเที่ยว ภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมที่ชะลอตัว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมาก สอดคล้องกับ ศิริวัฒน์ สุจริต (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ผลกระทบทางการจ้างงานเนื่องจากการปิดตัวของอุตสาหกรรม จากสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศและวิกฤตการณ์การระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการปิดตัวของอุตสาหกรรมหลักที่ศึกษา ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายที่จำเป็นต้องใช้ผ้าทอหรือผ้าฝ้ายเป็นปัจจัยการผลิต เมื่อทำการผลิตสินค้าไม่ได้ ทำให้กิจการขาดทุนและอาจปิดตัวลงในภายหลังซึ่งจะเกิดผลกระทบต่อแรงงานและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนั้น ส่วนอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมยานยนต์ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนารถยนต์และชิ้นส่วน การออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ และการผลิตชิ้นส่วนขั้นพื้นฐาน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า 1) ปัจจัยด้านตัวบุคคล 2) ด้านการจัดการองค์การ 3) ด้านกฎหมาย และ 4) ด้านการทำงานกลุ่มและทีม เพราะแรงงานภาคอุตสาหกรรมต้องปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ อันเนื่องมาจาก คำสั่งการผลิตลดลง ส่งผลให้รายได้ของโรงงานต้องลดลงจึงต้องปรับปรุงกระบวนการผลิตที่ต้องลดต้นทุน ในการผลิต การเลิกจ้างพนักงานก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้โรงงานสามารถลดต้นทุนในการผลิตได้ การนำเสนอสินค้าที่ต้องมีขั้นตอนกระบวนการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการตามมาตรการของ กฎหมาย การสั่งการที่ไม่สามารถติดต่อกันโดยตรงต้องใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารสั่งการการส่งมอบสินค้าให้ ตรงตามเวลาและวิธีการส่งมอบสินค้าต้องทำให้สินค้าปลอดจากการติดเชื้อ และต้องมีการประกัน คุณภาพของสินค้าให้ลูกค้าได้ประโยชน์สูงสุด ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น สอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ พรหมทัต และเกียรติชัย วีระญาณนนท์ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ของแรงงานในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์เขตภาคกลางของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยการ จัดการแรงงานที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงาน ด้านการพัฒนาแรงงาน ด้านแรงงาน สัมพันธ์ ด้านคุ้มครองแรงงาน ด้านสวัสดิการแรงงาน ด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีอิทธิพลต่อ คุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมจาก ผลของการวิจัย เพื่อให้โรงงาน สถานประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานภาคอุตสาหกรรมให้ดีขึ้น ดังนี้

1. ควรเพิ่มค่าตอบแทน (เงินเดือน เงินรายวัน) ให้กับแรงงาน รวมถึงเพิ่มสวัสดิการ ค่าอาหาร หรือค่าครองชีพให้พนักงาน เนื่องจากสถานการณ์โควิดที่เกิดขึ้นทำให้ค่าครองชีพต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น หรือ บางสถานการณ์ที่ไม่สามารถออกไปซื้ออาหารเองได้ ต้องมีการสั่งซื้อโดยบริษัทขนส่งก็จะทำให้ต้องจ่าย เพิ่มค่าบริการในส่วนนี้และเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตของพนักงานให้ดียิ่งขึ้น

2. ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการบริหารด้านการเงินให้กับแรงงาน เพื่อลดการสร้างหนี้สินหาก ในอนาคตแรงงานได้รับผลกระทบและทำให้มีรายได้ลดลงหรือถูกเลิกจ้าง จะทำให้แรงงานสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ได้

3. ควรกำหนดมาตรการและมีความพร้อมในการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม ปรับปรุงสถานที่ทำงานให้มีแสงสว่าง ระบบถ่ายเทอากาศ เสียงและกลิ่นที่ถูกสุขลักษณะและให้ความรู้ เกี่ยวกับการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องมือ และเครื่องจักรให้มากขึ้น เพื่อให้แรงงานได้ทำงานได้อย่างเต็ม ศักยภาพ ส่งผลให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ มีสุขภาวะที่ดีต่อสถานที่ทำงาน

4. ควรมีการจัดกิจกรรมสันทนาการภายในเพิ่มขึ้น สามารถที่จะปรึกษาปัญหาหรือแลกเปลี่ยน ความคิดซึ่งกันและกันในการทำงาน ทำให้เกิดการผ่อนคลายความเครียดจากสถานการณ์ มีการพูดคุย

และให้กำลังใจกันระหว่างหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน ร่วมกันยังเป็นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการทำงานร่วมกันของเพื่อนร่วมงาน หรือผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา

5. ควรจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นสวัสดิการในการช่วยเหลือแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ติดเชื้อโควิด นับเป็นสิทธิประโยชน์และความช่วยเหลือจากโรงงานที่พนักงานควรจะได้ ซึ่งก็จะเป็นขวัญและกำลังใจในการที่จะทำให้แรงงานได้ทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเพื่อศึกษาศักยภาพของแรงงานโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
2. ควรวิจัยเพื่อศึกษาความพร้อมของแรงงานภาคอุตสาหกรรมสำหรับการเข้าสู่แรงงานประชาคมอาเซียน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน

บรรณานุกรม

- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: วี อินเทอร์เน็ตปรีน.
- ปิยาภรณ์ พรหมทัต และเกียรติชัย วีระญาณนนท์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ เขตภาคกลางของประเทศไทย. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 7(2), หน้า 167-177.
- ศิริวัฒน์ สุจจริต. (2563). ผลกระทบจากการจ้างงานเนื่องจากการปิดตัวของอุตสาหกรรม. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิระประภา เอื้อวิวัฒน์สกุล. (2563). ผลกระทบและทิศทางของภาคอุตสาหกรรมหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19. สืบค้นจาก https://www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/2/files/ArticlesAnalysis/Direction_industry_after_COVID-19.pdf
- สุพัทธา รุ่งรัตน์, ชูลพีกอร์ มาโซ และยุทธนา กาเต็ม. (2563). รายงานวิจัยเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2564). รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสมุทรปราการ ไตรมาส 1 ปี 2564. สืบค้นจาก https://samutprakan.mol.go.th/news_group/labour_situation/page/2
- Walton, R.E. (1973). "Quality of Working Life: What is It?." *Sloan Management Review*. 15(Fall 1973): 12-16.